

**До 60-річного ювілею
Віктора Володимировича КАПЛУНА**

Каплун Віктор Володимирович – відомий фахівець і вчений в галузі енергетики, має визнаний вітчизняною та науковою спільнотою науковий доробок. Він розв’язав ряд наукових проблем, що мають вагомe теоретичне та практичне значення для управління надійністю електротехнічних комплексів на основі пристроїв з ефектом пам’яті форми, систем енергозабезпечення з полігенерацією, їх технологічного структурування та підвищення ефективності шляхом динамічного енергоменеджменту.

Впродовж 2010-2011 рр. – директор науково-дослідного інституту електроенергетичних систем НУБіП України, 2011-2019 рр. – проректор з наукової та інноваційної діяльності КНУТД. З 2020 р. – директор Навчально-наукового інституту енергетики, автоматики і енергозбереження НУБіП України.

В. В. Каплун є одним із засновників наукового напрямку та розробником унікальних технологій для управління температурними режимами в електроустановках на основі сплавів з ефектом пам’яті форми. Вперше теоретично обґрунтовано та розроблено технології виробництва smart-сплавів, характеристики яких перевищують світові аналоги. Продукція впроваджена у більш ніж 300 підприємств енергетичного комплексу України (Київські кабельні мережі, Запорізька АЕС, «Київобленерго», Харківські міські електромережі, Укргідронерго, «Вінницяобленерго», «Черкасиобленерго» та ін.), Канади (енергетична компанія «Ontario Hydro»). Він запропонував нові теоретичні підходи створення автономних

електромеханічних комплексів (генератор-двигун) з компенсованими асинхронними машинами, що забезпечило суттєве підвищення енергоефективності електротехнічних комплексів такого класу і дало змогу створити технологічні платформи автономних систем електроживлення, які впроваджені у понад 140 проєктах, зокрема на 22 об'єктах НЕК «Укренерго», фірмі «Дарниця», ПАТ «Мостобуд», ТОВ «Східна вугільна компанія», Національному космічному агентству України, ПАТ «Рошен», Державному аварійно-технічному центрі Міненерго України, ПАТ «Київводоканал» та ін.

Вагомим внеском В. В. Каплуна є розвиток теорії оптимізації локальних мікроенегосистем на основі надійнісно-вартісних критеріїв, що створило умови для розроблення принципів формування технологічних структур з полігенерацією, моделей балансування, теоретичного і методичного інструментарію для формування систем динамічного енергоменеджменту.

Вагомими результатами В.В. Каплуна як організатора науки є започаткування та проведення фахового акселератора «Енергетична безпека в умовах війни» (з 2022 р.), який став майданчиком обміну досвідом менторів з бізнесу для обговорення та вирішення прикладних завдань підвищення якості електроенергії, зменшення втрат, управління надійністю розподільних мереж тощо, співпраця зі стейкхолдерами енергетичної сфери, сформовані перспективні програми підвищення операційної ефективності, адаптивної клієнтоорієнтованої системи управління енергоспоживанням («ДТЕК Київські регіональні мережі», «ВАП-БУД», Держенергонагляд, «Сейм-93», «ДТЕК Київські електромережі», «Світлотек», «Біотестлаб», «ДТЕК Одеські електромережі»), створення освітньо-наукового Кластеру цифрової енергетики за участю Національного університету біоресурсів і природокористування України, ТОВ «ДТЕК Мережі», ПАТ «Черкасиобленерго», Інституту загальної енергетики НАН України, ТОВ «482 solutions», Адвокатського об'єднання «Консиліум», ТОВ «Kamrov Technology», ТОВ «Атмосфера», ТОВ «e-НЕКСТ-Україна», що дозволило поєднати виробничий та дослідницький потенціал його учасників.

Науково-організаційна діяльність має широку палітру проєктів: національний консультант у галузі енергетики Програми розвитку ООН в Україні у проєкті «Інтеграція положень Конвенцій РІО у національну політику України» (2014-2016 рр.), член науково-технічної ради Міністерства енергетики України (з 2021 р.), член робочої групи з реалізації Концепції впровадження «розумних мереж» в Україні до 2035 року при Міністерстві енергетики України (з 2023 р.), член науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України підкомісії G3 Електрична інженерія (з 2024 р.), учасник робочої групи Секретаріату Кабінету Міністрів з підготовки переговорних позицій України щодо укладення Угоди про вступ України до ЄС з енергетичних питань (з 2024 р.), віце-президент Українського союзу промисловців і підприємців (з 2020 р.) з питань енергозбереження та управління енергоефективністю.

Є керівником міжнародних грантових проєктів LIFE22-CET-NS4nZEBs (New Skills for Nearly Zero Energy Buildings), LIFE23-CET-BUSHROs (Building Up Skills

for Home Renovation One-Stop-Shops), ERASMUS-EDU-2022-CB-VET (Vocational Education and Training For Green and Smart Energy in Buildings).

Каплун В.В. – автор 216 наукових праць, в тому числі 12 монографій, 3 підручників та навчальних посібників, 33 патентів та авторських свідоцтв.

За вагомий внесок у розвиток науки і освіти України В. В. Каплуну присвоєне звання «Заслужений діяч науки і техніки України» (2016 р.), він є лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки (2017 р.), нагороджений Почесною грамотою Верховної Ради України (2020 р.).

Редакційна колегія журналу «Енергетика і автоматика» щиро вітає Віктора Володимировича з ювілеєм, зичить йому міцного здоров'я, подальших творчих успіхів у його діяльності.